Жемістер

Банан

- Банан жемістердің ботаникалық жіктеуі бойынша жидек болып есептеледі. Бананның дәндері көп, сыртқы қабаты қалың болады. Ауыл шаруашылығында мәдени сұрыпты тұқымдар түрлерінің жемістерінде дәндер болмайды.
- Орташа ұзындығы 15 см, диаметрінде 3-4 см болады.

Құлпынай

- Құлпынай – бүлдіргендер тобы, раушангүлдер тұқымдасына жататын көп жылдық шөптесін өсімдік. Биіктігі 20-35 см, сабағы тік, жапырақтары үш салалы, ашық жасыл түсті. Өскен кезде мұртшалары пайда болып, мұртшалар арқылы өсімдік тез арада көлденең жайылады. Құлпынайдың гүлдері 5-12 күлтелі, ақ түсті. Гүлдері әрқашан жапырақтарының үстіңгі бетінде орналасады. Гүлсағақтары қысқа. Жидегі қызыл түсті, хош иісті. Жидегінің сыртқы қабатында орналасатын тұқымдарының саны 200-ге дейін жетеді. Құлпынай – жарықсүйгіш өсімдік. Құлпынайдың табиғи түрі тек Еуропада өседі. Бізде екпе түрлері ғана өседі. Сұрпына қарай ерте көктемде, жазда, күзде жеміс береді. Сонымен қатар жаз бойы, күздің суық күндеріне дейін жеміс беретін сұрыптары бар.

Алма

- Алма ағашының сұрыптарына қарай өмір сүру ұзақтығы 20-100 жыл, биіктігі 3-10 м аралығында, 3-12 жылда қандай да болсын бір түрін көбейтіп жіберу – әсіресе, өнімді жинаған, сақтаған, өңдеген кезде көптеген қиыншылықтар туғызады. Бақшада мейлінше көп сақталатын қыстық сұрыптарға едәуір орын берілгені дұрыс.
- жеміс береді. Жаздық, күздік, қыстық сұрыптар болады. Жаздық сұрыптары еккеннен кейін 3-4 жылдан соң жеміс бере бастайды. Толық жеміс беру мезгілі 15-20 жыл.

Шие

- Шие желсіз, ық және күн көзі мол түсетін жерде жақсы өседі. Шиені көктемде отырғызған жөн. Күзде отырғызылған көшет, қыс суық болса, ауырып қалады. Отырғызғаннан кейін 1-ші жылдан бастап жылда қырқу-кесу жұмыстарын көктемде, өсімдік әлі «ұйықтап» жатқанда жасайды.
- жүргізу керек. Шие тез тармақталып өсетіндіктен, бұтақтарының арасы тығыз болып, бір-біріне кедергі жасайды. Қырқу-кесуді ерте